Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MICHAL BOBEK
prednesené 30. apríla 2019 [1]

Vec C-198/18

CeDe Group AB
proti
KAN Sp. z o.o. (v konkurze)

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Konkurzné konanie – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Článok 4 – Rozhodné právo – Započítanie“

I. Úvod

1. Konkurzný správca poľskej spoločnosti PPUB Janson sp.j. (ďalej len „PPUB“), na ktorú bol v Poľsku vyhlásený konkurz, podal na švédske súdy žalobu voči švédskej spoločnosti CeDe Group AB (ďalej len „CeDe“), ktorou sa domáha úhrady za tovar dodaný na základe predtým existujúcej zmluvy medzi spoločnosťami PPUB a CeDe, ktorá sa riadi švédskym právom. Spoločnosť CeDe v priebehu uvedeného konania požiadala o započítanie voči dlhu s vyššou hodnotou, ktorý voči nej má spoločnosť PPUB. Správca konkurznej podstaty predtým odmietol toto započítanie v rámci poľského konkurzného konania. V priebehu konania na švédskych súdoch konkurzný správca spoločnosti PPUB postúpil pohľadávku voči spoločnosti CeDe ďalšej spoločnosti KAN sp. z o.o. (ďalej len „KAN“), ktorá sa následne tiež dostala do platobnej neschopnosti. Konkurzný správca spoločnosti KAN však odmietol prevziať dotknutú pohľadávku, v dôsledku čoho je teraz účastníkom konania spoločnosť KAN (v konkurze).

2. Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko) má pochybnosti v súvislosti s rozhodným právom pre také započítanie pohľadávky. Spoločnosť KAN v konaní na vnútroštátnom súde tvrdila, že započítanie treba chápať z pohľadu poľského práva, zatiaľ čo spoločnosť CeDe tvrdila, že túto problematiku treba skúmať z hľadiska švédskeho práva.

3. Prejednávaná vec je pre Súdny dvor príležitosťou na výklad osobitných ustanovení o rozhodnom práve v nariadení (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní [2] a ich interakcie so všeobecným režimom rozhodného práva pre zmluvné záväzky. [3] Ktoré právo sa uplatní na započítanie pohľadávky voči platobne neschopnej spoločnosti v rámci konania, ktorého predmetom je návrh na vydanie platobného rozkazu podaný konkurzným správcom tejto spoločnosti?

1 Jazyk prednesu: angličtina.

2 Nariadenie Rady z 29. mája 2000 (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191) (ďalej len „nariadenie o konkurznom konaní“).

3 Ktorý určuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 2008, s. 6) (ďalej len „nariadenie Rím I“).

II. Právny rámec

A. Nariadenie Rím I

4. Článok 17 nariadenia Rím I, nazvaný „Započítanie“, stanovuje: „Ak si strany nedohodli právo na započítanie, započítanie sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa právo na započítanie uplatňuje“.

B. Nariadenie o konkurznom konaní

5. Odôvodnenia 23 a 24 nariadenia o konkurznom konaní znejú takto:

„(23) Toto nariadenie, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa vzťahuje, by malo stanoviť jednotné kolízne normy, ktoré v rozsahu svojej platnosti nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného. Ak nie je stanovené inak, platí právny predpis členského štátu, ktorý konanie začal (*lex concursus*). Táto kolízna norma by mala platiť tak pre hlavné konanie, ako aj miestne konania; *lex concursus* určuje všetky účinky konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy. Určuje všetky podmienky začatia, vedenia a uzavretia konkurzného konania.

(24) Automatické uznávanie konkurzného konania, na ktoré sa za normálnych okolností vzťahuje právo štátu, v ktorom sa konanie začalo, môže kolidovať s pravidlami vykonávania transakcií v iných členských štátoch. V záujme ochrany legitímnych očakávaní a istoty transakcií v členských štátoch iných, ako je štát, v ktorom sa konanie začne, treba ustanoviť viacero výnimiek zo všeobecného pravidla.“

6. Odôvodnenie 26 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje: „Ak právo štátu, v ktorom sa konanie začne, nepovoľuje započítanie pohľadávok, veriteľ bude mať aj napriek tomu právo na započítanie pohľadávok, ak je to možné podľa práva, ktorým sa riadi pohľadávka platobne neschopného dlžníka. Týmto spôsobom započítanie plní funkciu určitej záruky, ktorá vychádza z právnych ustanovení, na ktoré sa predmetný veriteľ v čase vzniku nároku môže spoliehať.“

7. Článok 4 nariadenia o konkurznom konaní, nazvaný „Príslušné právo“, stanovuje:

„1. Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne; tento štát sa ďalej označuje ako ‚štát, v ktorom sa konanie začne‘.

2. Právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

…

d) podmienky, za akých sa môže uplatniť započítanie;

…“

8. Článok 6 nariadenia o konkurznom konaní, nazvaný „Započítanie“, stanovuje:

„1. Začatie konkurzného konania nemá vplyv na právo veriteľov požadovať započítanie ich pohľadávok voči pohľadávkam dlžníka, ak takéto započítanie umožňuje právo, ktorým sa riadi pohľadávka platobne neschopného dlžníka.

2. Odsek 1 nevylučuje úkony pre neplatnosť, odporovateľnosť a nevymáhateľnosť v zmysle článku 4 ods. 2 písm. m).“

III. Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

9. Dňa 9. júna 2010 spoločnosť PPUB usadená v Poľsku uzavrela zmluvu na dodávku tovaru so spoločnosťou CeDe usadenou v Švédsku. Zmluva stanovovala, že na prípadné spory týkajúce sa jej výkladu sa uplatní švédske právo.

10. Na konci januára 2011 bol na spoločnosť PPUB vyhlásený v Poľsku konkurz. V júli toho istého roka konkurzný správca vymenovaný v tomto konkurznom konaní podal na Kronofogdemyndigheten (Verejný orgán v oblasti vymáhania, Švédsko) návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu [4] voči spoločnosti CeDe s odôvodnením, že spoločnosť CeDe dlhuje 1 532 489 švédskych korún (SEK) spolu s úrokmi za tovar, ktorý jej na základe zmluvy dodala spoločnosť PPUB.

11. Vec bola následne postúpená na Malmö tingsrätten (Okresný súd Malmö, Švédsko). Spoločnosť CeDe napadla pohľadávku spoločnosti PPUB poukázaním na započítanie sumy prevyšujúcej výšku nároku, ktorý si uplatňuje spoločnosť PPUB. Spoločnosť CeDe tvrdí, že tento dlh zodpovedá náhrade, ktorú jej má poskytnúť spoločnosť PPUB za neuskutočnené dodávky a za vady dodaného tovaru. Spoločnosť CeDe tvrdí, že jej nárok na započítanie vznikol, skôr než bol na spoločnosť PPUB vyhlásený konkurz.

12. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že správca konkurznej podstaty spoločnosti PPUB odmietol spoločnosti CeDe umožniť započítanie požadované v rámci konkurzného konania v Poľsku.

13. V konaní na Malmö tingsrätten (Okresný súd Malmö) konkurzný správca spoločnosti PPUB tvrdil, že nárok na započítanie sa má posudzovať podľa poľského práva na základe článku 4 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní. Podľa tohto ustanovenia ak v nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne (právo štátu, v ktorom sa konanie začne, alebo *lex concursus*). Podľa správcu konkurznej podstaty z článku 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní vyplýva, že *lex concursus* v každom prípade určuje podmienky, za akých je možné uplatniť si započítanie. Dôvodom je to, že článok 6 ods. 1 nariadenia, podľa ktorého konkurzné konanie nemá vplyv na právo na započítanie, ak takéto započítanie umožňuje právo, ktorým sa riadi pohľadávka dlžníka, sa uplatní len vtedy, keď právny poriadok štátu, v ktorom sa konanie začalo, neumožňuje započítanie. Konkurzný správca sa preto domnieva, že toto ustanovenie sa v spore vo veci samej neuplatní, lebo poľské právo započítanie umožňuje.

14. Naopak, spoločnosť CeDe tvrdila, že započítanie sa má posúdiť podľa švédskeho práva. Po prvé uvádzala, že žaloba podaná konkurzným správcom sa týka pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy medzi spoločnosťami CeDe a PPUB, ktorá obsahuje doložku o voľbe rozhodného práva, podľa ktorej sa na prípadné spory týkajúce sa jej výkladu uplatní švédske právo. Znamená to, že sa uplatní švédske právo na základe článku 3 ods. 1 nariadenia Rím I. Spoločnosť CeDe ďalej tvrdila, že ak si strany nedohodli právo na započítanie, táto otázka sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa uplatňuje započítanie v zmysle článku 17 nariadenia Rím I.

4 V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 2006, s. 1).

15. Spoločnosť CeDe po druhé tvrdila, že článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní znamená, že konkurzné konanie nemá vplyv na právo na započítanie, pokiaľ započítanie umožňuje právo, ktoré sa uplatní na pohľadávku dlžníka. Keďže podľa názoru spoločnosti CeDe sa na pohľadávku správcu konkurznej podstaty uplatní švédske právo, aj otázku započítania treba posudzovať z pohľadu švédskeho práva.

16. Malmö tingsrätten (Okresný súd Malmö) konštatoval, že v súlade so všeobecným pravidlom stanoveným v článku 4 nariadenia o konkurznom konaní poľské právo netreba chápať v tom zmysle, že obmedzuje alebo zakazuje započítanie. V dôsledku toho rozhodol, že výnimka upravená v článku 6 ods. 1 tohto nariadenia sa neuplatní a že v spore vo veci samej sa má uplatniť poľské právo.

17. Tento rozsudok potvrdil v odvolacom konaní Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací súd krajov Skåne a Blekinge, Švédsko) na základe toho, že okrem iného neexistujú dôvody odchýliť sa od všeobecného pravidla *lex concursus* upraveného v článku 4 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní. Skutočnosť, že konkurzný správca neumožnil započítanie pohľadávky spoločnosti CeDe, na tomto konštatovaní nič nemení.

18. V priebehu konania na Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací súd krajov Skåne a Blekinge) konkurzný správca spoločnosti PPUB postúpil hlavnú pohľadávku spoločnosti KAN usadenej v Poľsku, ktorá vstúpila do konania namiesto konkurzného správcu.

19. Spoločnosť CeDe podala proti rozsudku Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací súd krajov Skåne a Blekinge) dovolanie na Högsta domstolen (Najvyšší súd). Tvrdila, že pre započítanie pohľadávky má byť rozhodné švédske právo. Spoločnosť KAN tvrdila, že rozsudok Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací súd krajov Skåne a Blekinge) sa nemá zmeniť.

20. V priebehu konania na Högsta domstolen (Najvyšší súd) sa spoločnosť KAN dostala do platobnej neschopnosti. Konkurzný správca v tomto konkurznom konaní vyhlásil, že pohľadávka dlžníka voči spoločnosti CeDe nebude zahrnutá do konkurznej podstaty. Účastníkom konania je teda teraz spoločnosť KAN v konkurze, a nie majetok v konkurze.

21. Za týchto okolností sa Högsta domstolen (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 4 nariadenia č. 1346/2000 vykladať tak, že sa uplatní na žalobu podanú na švédskom súde správcom konkurznej podstaty poľskej spoločnosti – podliehajúcej konkurznému konaniu v Poľsku – voči švédskej spoločnosti o zaplatenie odplaty za tovar dodaný na základe zmluvy, ktorú spoločnosti uzavreli pred vyhlásením konkurzu?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, je právne významné, že v priebehu konania pred súdom správca konkurznej podstaty postúpil predmetnú pohľadávku spoločnosti, ktorá do konania vstúpila namiesto správcu konkurznej podstaty?

3. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná, je právne významné, že sa spoločnosť, ktorá vstúpila do konania, následne stala platobne neschopnou?

4. Ak žalovaný v súdnom konaní za okolností uvedených v prvej otázke tvrdí, že pohľadávku správcu konkurznej podstaty je potrebné započítať voči vzájomnému nároku vyplývajúcemu z tej istej zmluvy ako pohľadávka, uplatňuje sa na tento prípad započítania článok 4 ods. 2 písm. d)?

5. Má sa vzťah medzi ustanoveniami článku 4 ods. 2 písm. d) a článku 6 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 vykladať v tom zmysle, že článok 6 ods. 1 sa uplatní len vtedy, ak nie je možné podľa práva štátu, na území ktorého sa toto konanie začne, uplatniť započítanie, alebo sa môže článok 6

ods. 1 uplatniť aj na iné prípady, napríklad ak existuje len určitý rozdiel medzi rozsahom možnosti započítania v dotknutých právnych poriadkoch alebo ak medzi nimi nie sú žiadne rozdiely, ale započítanie napriek tomu nie je umožnené v štáte, na území ktorého sa toto konanie začne?“

22. V prejednávanej veci predložila písomné pripomienky Európska komisia a španielska vláda.

IV. Posúdenie

23. Štruktúra týchto návrhov je nasledujúca. Začnem prvou prejudiciálnou otázkou, v súvislosti s ktorou dospejem k záveru, že článok 4 nariadenia o konkurznom konaní sa neuplatní vo vzťahu k problematike rozhodného práva pre pohľadávku správcu konkurznej podstaty spoločnosti PPUB voči spoločnosti CeDe (ďalej len „hlavná pohľadávka“) (A). Nie je teda potrebné zaoberať sa druhou a treťou otázkou. Ďalej vysvetlím, prečo sa po postúpení hlavnej pohľadávky spoločnosti KAN stávajú štvrtá a piata otázka hypotetickými, a teda neprípustnými (B). Napriek tomu stručne preskúmam podstatu týchto otázok, aby som pomohol Súdnemu dvoru v prípade, že by tieto otázky považoval za prípustné (C).

A. Prvá otázka: uplatniteľnosť článku 4 nariadenia o konkurznom konaní na hlavnú pohľadávku

24. Prvou otázkou sa vnútroštátny súd Súdneho dvora pýta, či sa článok 4 nariadenia o konkurznom konaní vzťahuje na žalobu podanú konkurzným správcom spoločnosti PPUB. V prípade kladnej odpovede sa druhou a treťou otázkou pýta na možné dôsledky skutočnosti, že táto pohľadávka bola postúpená inému právnemu subjektu (spoločnosti KAN) a že uvedený subjekt sa následne dostal do platobnej neschopnosti.

25. Presný rozsah prvej otázky však nie je úplne jasný, čo sa odráža v rozdielnom výklade tejto otázky dotknutými stranami, ktoré podali písomné pripomienky.

26. Komisia prvú otázku chápe v tom zmysle, že sa týka časovej pôsobnosti článku 4 nariadenia o konkurznom konaní. Vo svojich pripomienkach sa preto zaoberá otázkou, či sa toto ustanovenie vzťahuje na pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy uzavretej pred začatím konkurzného konania. Komisia konštatuje, že sa na ňu vzťahuje.

27. Španielska vláda sa zaoberá naraz prvou, štvrtou a piatou otázkou. V súvislosti s prvou otázkou uvedená vláda tvrdí, že pokiaľ *lex concursus* spravuje podmienky na uplatnenie započítania, *lex concursus* by sa mal uplatniť na žalobu podanú konkurzným správcom.

28. V zásade síce súhlasím s názormi Komisie o časovej pôsobnosti článku 4 nariadenia o konkurznom konaní, prvú otázku však chápem širšie.

29. Vnútroštátny súd sa totiž pýta, či sa pravidlá o rozhodnom práve obsiahnuté v článku 4 nariadenia o konkurznom konaní vzťahujú na takú *žalobu*, akú podal na švédske súdy správca konkurznej podstaty spoločnosti PPUB.

30. Ako sa má chápať pojem „žaloba“ v tomto kontexte? Po prvé treba otázku chápať v tom zmysle, že vnútroštátny súd sa pýta, či sa článok 4 nariadenia o konkurznom konaní uplatní na hlavnú (pôvodne zmluvnú) *pohľadávku* konkurzného správcu spoločnosti PPUB, na ktorej je táto žaloba založená. Po druhé treba otázku chápať v tom zmysle, že odkazuje na skutočnosť, že článok 4 nariadenia o konkurznom konaní by sa mohol uplatniť na určité (ďalšie) *aspekty* konania o žalobe podanej konkurzným správcom, akým je započítanie pohľadávky.

31. V súvislosti s prvým (a určite prijateľnejším) ponímaním prvej otázky treba na úvod poukázať na to, že hlavná pohľadávka, ktorá je predmetom pôvodnej žaloby podanej konkurzným správcom spoločnosti PPUB, sa týka úhrady plynúcej zo *zmluvného* vzťahu medzi spoločnosťami PPUB a CeDe. Ako taká táto pohľadávka nevykazuje okrem skutočnosti, že žalobu podal konkurzný správca spoločnosti PPUB, nič, čo by ju spájalo s konkurzným konaním a jeho účinkami v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní.

32. Vnútroštátny súd sa v návrhu na začatie prejudiciálneho konania pýta osobitne na význam judikatúry Súdneho dvora, ktorá sa týka výkladu článku 3 nariadenia o konkurznom konaní, pokiaľ ide o súdnu právomoc na vedenie konkurzného konania. Podľa tejto línie judikatúry priznáva článok 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní právomoc len v súvislosti so žalobami, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a úzko s ním súvisia. Rozhodujúcim kritériom na tento účel „nie je procesný kontext, do ktorého táto žaloba patrí, ale jej právny základ. Podľa tohto prístupu treba preskúmať, či právo alebo povinnosť, ktoré sú základom žaloby, majú svoj pôvod vo všeobecných pravidlách občianskeho a obchodného práva alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania.“ [5]

33. Je pravda, že z článku 3 v spojení s článkom 4 nariadenia o konkurznom konaní je zjavné, že cieľom nariadenia je zabezpečiť súlad medzi súdmi s medzinárodnou právomocou a rozhodným právom pre konkurzné konanie. [6] O tomto všeobecnom tvrdení sa síce nedá pochybovať, treba však uznať, že zhodu *ius* a *forum* nie je možné zabezpečiť vo všetkých prípadoch, keďže ustanovenia nariadenia o konkurznom konaní týkajúce sa rozhodného práva sú relevantné pre iné konania, než sú tie, ktoré možno považovať za konkurzné konania. Totiž zatiaľ čo článok 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní je obmedzený na problematiku právomoci na začatie konkurzného konania, článok 4 ods. 1 je širší a odkazuje na rozhodné právo pre konkurzné konanie a *jeho účinky*.

34. Treba teda jasne uznať, že judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa výkladu článku 3 nariadenia o konkurznom konaní nie je možné vo všetkých jej aspektoch automaticky použiť na výklad článku 4 tohto nariadenia. Posledné uvedené ustanovenie má širšiu pôsobnosť.

35. Po vyjasnení tohto bodu treba na otázku, či sa článok 4 nariadenia o konkurznom konaní vzťahuje na hlavnú pohľadávku v prejednávanej veci, odpovedať s prihliadnutím na osobitný obsah tohto ustanovenia. Článok 4 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje všeobecné pravidlo na určenie rozhodného práva pre „konkurzné konania a ich účinky“. Pokiaľ nariadenie nestanovuje inak, týmto právom má byť podľa článku 4 ods. 1 tohto nariadenia právo členského štátu, na území ktorého sa konanie začne (*lex concursus*). Navyše článok 4 ods. 2 nariadenia obsahuje „demonštratívny výpočet rôznych oblastí konania, ktoré sa riadia právom štátu, v ktorom sa konanie začne“, [7] medzi ktorými sú uvedené okrem iného „podmienky, za akých sa môže uplatniť započítanie,“ [článok 4 ods. 2 písm. d)] a „účinky konkurzného konania na existujúce zmluvné vzťahy dlžníka“ [článok 4 ods. 2 písm. e)].

5 Pokiaľ ide o najnovšiu judikatúru, pozri rozsudok zo 6. februára 2019, NK (C-535/17, EU:C:2019:96, body 26 a 28 a citovanú judikatúru).

6 Pozri tiež návrhy, ktoré som predniesol vo veci NK (konkurzný správca spoločnosti PI) (C-535/17, EU:C:2018:850, bod 90). V mnohých prípadoch to vedie k zhode medzi právomocou a rozhodným právom. Predovšetkým pokiaľ určité ustanovenie patrí do oblasti konkurzného práva na účely určenia medzinárodnej súdnej právomoci podľa článku 3 nariadenia o konkurznom konaní, toto konštatovanie môže byť relevantné aj na účely určenia, či sa na určitú problematiku vzťahuje právna úprava uplatniteľná na konkurzné konanie a jeho účinky v zmysle článku 4 ods. 1 tohto nariadenia. Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. decembra 2015, Kornhaas (C-594/14, EU:C:2015:806, bod 17).

7 Rozsudok z 21. januára 2010, MG Probud Gdynia (C-444/07, EU:C:2010:24, bod 25).

36. Zo skutočnosti, že článok 4 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní sa odvoláva na podmienky uplatnenia započítania a na účinky konkurzu na aktuálne zmluvy, podľa môjho názoru nemôže vyplynúť, že na každú pohľadávku súvisiacu so zmluvou, na ktorej stranu bolo vyhlásené konkurzné konanie (a/alebo pokiaľ sa voči takému žalobcovi uplatňuje započítanie), sa automaticky vzťahuje pojem „konkurzné konania a ich účinky“ na účely určenia ustanovenia, ktorým sa spravuje rozhodné právo. Samotná skutočnosť, že takú žalobu podal konkurzný správca, podľa môjho názoru na tomto závere nič nemení. [8]

37. Taká vec, akou je prejednávaná, jasne dokazuje, prečo by akýkoľvek iný záver viedol k nepredvídateľným či dokonca čudným výsledkom. Právo, ktorým sa spravuje zmluvná pohľadávka, by sa nielenže líšilo od práva, na ktorom sa strany dohodli, ale opakovane by sa aj menilo v dôsledku jednotlivých postúpení a/alebo samotných postupníkov, na ktorých by bol prípadne vyhlásený konkurz. Všetky tieto zmeny rozhodného práva by boli založené na udalostiach, ktoré nielenže nastali po uzatvorení zmluvy a po voľbe rozhodného práva, ale zároveň so zmluvou do veľkej miery nesúvisia. Navyše toto všetko by sa mohlo diať počas toho, ako na rovnakom súde prebieha konanie.

38. Za týchto okolností sa domnievam, že článok 4 nariadenia o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní na určenie rozhodného práva pre hlavnú pohľadávku, ktorá je predmetom žaloby podanej na súdy členského štátu konkurzným správcom spoločnosti, na ktorú bol vyhlásený konkurz v inom členskom štáte, pokiaľ sa žalobou domáha platby od inej spoločnosti na základe zmluvných záväzkov vzniknutých pred vyhlásením konkurzu.

39. Vzhľadom na túto odpoveď nie je potrebné zaoberať sa druhou a treťou otázkou položenou vnútroštátnym súdom. V rozsahu, v akom sa problematika, ktorou sa vo všeobecnosti zaoberajú tieto otázky, stáva relevantnou v súvislosti s posúdením prípustnosti štvrtej a piatej otázky, však v časti B týchto návrhov preskúmam vplyv postúpenia hlavnej pohľadávky spoločnosti PPUB na spoločnosť KAN a následného konkurzu poslednej uvedenej spoločnosti.

40. Nakoniec ako som zdôraznil v bode 30 týchto návrhov, možné je aj druhé chápanie prvej otázky. Podľa tohto chápania prvá otázka odkazuje na možnosť konštatovania, že článok 4 nariadenia o konkurznom konaní sa uplatní na *určité aspekty konania o žalobe* podanej konkurzným správcom, akým je započítanie pohľadávky. Prvá otázka by sa teda netýkala (len alebo dokonca vôbec) zmeny rozhodného práva pre hlavnú zmluvnú pohľadávku, ale možno (aj) zmeny uplatniteľnej na ďalšie prvky žaloby.

41. Pokiaľ by bolo také chápanie prvej otázky správne, prvá otázka by sa jednoznačne skutočne prekrývala s obsahom štvrtej otázky, ktorou sa budem zaoberať v časti C.1 týchto návrhov. Na tomto mieste postačuje uviesť, že vo všeobecnosti skutočnosť, že samotné konanie vo veci samej nie je konkurzným konaním, nebráni tomu, aby mohol byť článok 4 nariadenia o konkurznom konaní relevantný pre určité aspekty tohto konania.

42. Toto ustanovenie určuje rozhodné právo pre konkurzné konania a pre *ich účinky*. Skutočnosť, že sa začalo konkurzné konanie v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní, znamená, že sa zmenilo postavenie jednej zo strán. Samozrejme, môže to mať vplyv (a v tomto zmysle *vyvolávať účinky*) na *iné konania*. Potvrdzuje to článok 4 ods. 2 nariadenia o konkurznom konaní odkazom na účinky, ktoré môže mať konkurzné konanie na iné konania, akými sú „ konania iniciované jednotlivými

8 Podobne v súvislosti s právomocou upravenou v článku 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní Súdny dvor konštatoval, že „skutočnosť, že konkurzný správca vymenovaný v konkurznom konaní uplatní pohľadávku po začatí konkurzného konania a že koná v záujme veriteľov, podstatne nemení povahu pohľadávky, ktorá je nezávislá od konkurzného konania a z hľadiska podstaty veci naďalej podlieha ustanoveniam všeobecného práva“. Rozsudok zo 6. februára 2019, NK (C-535/17, EU:C:2019:96, bod 29). Podobne rozsudok z 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, bod 33). Pozri tiež návrhy, ktoré som predniesol vo veci NK (konkurzný správca spoločnosti PI) (C-535/17, EU:C:2018:850, bod 60). Pokiaľ však ide o hranice uplatnenia judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa článku 3 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní na výklad článku 4 ods. 1 tohto nariadenia, pozri body 32 až 34 týchto návrhov.

veriteľmi, s výnimkou ešte neuzavretých súdnych procesov“.[9] Judikatúra v tomto smere poskytuje ďalšie príklady. Napríklad vo veci Senior Home otázka rozhodného práva (najmä výklad článku 5 nariadenia o konkurznom konaní, ktorý sa týka vecných práv) vznikla mimo konkurzného konania (a členského štátu, v ktorom sa konanie začalo).[10]

B. Štvrtá a piata otázka: prípustnosť

43. Štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa na započítanie, ktoré si uplatňuje spoločnosť CeDe voči nároku na úhradu uplatňovanému konkurzným správcom spoločnosti PPUB, ktorý vyplýva z tej istej zmluvy, vzťahuje článok 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní.

44. Predpokladom tejto otázky je teda uplatnenie započítania voči pohľadávke uplatnenej konkurzným správcom spoločnosti, na ktorú bol vyhlásený konkurz. Ako však vysvetľuje vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, hlavná pohľadávka, ktorú si pôvodne uplatňoval správca konkurznej podstaty spoločnosti PPUB, bola medzičasom postúpená. Započítanie pohľadávky je preto teraz navrhované v rámci konania medzi spoločnosťami CeDe a KAN.

45. Problematika postúpenia, ktorou sa vnútroštátny súd zaoberá v druhej otázke v súvislosti s konaním vo veci samej,[11] je dôležitá pri skúmaní štvrtej a piatej otázky, ktoré sa týkajú uplatniteľnosti článku 4 a článku 6 nariadenia o konkurznom konaní na započítanie pohľadávky.

46. Ako správne zdôrazňuje Komisia, postúpenie hlavnej pohľadávky vyvoláva pochybnosti v súvislosti s potrebou poskytnúť odpoveď na štvrtú a piatu otázku. Ako som totiž pripomenul v bode 35 týchto návrhov, ustanovenia nariadenia o konkurznom konaní týkajúce sa rozhodného práva a najmä článok 4 tohto nariadenia sa uplatnia na otázky týkajúce sa samotných konkurzných konaní a ich účinkov, ako je ďalej objasnené v odseku 2 tohto ustanovenia.

47. Vzhľadom na to postúpenie pohľadávky z platobne neschopnej spoločnosti, akou je spoločnosť PPUB (alebo jej konkurzný správca), na (pôvodne platobne schopnú) tretiu stranu znamená, že konkurzné konanie už v tomto smere nebude *vyvolávať nijaké účinky*. Bez ohľadu na možný rozsah výkladu tohto slovného spojenia teda v súlade s odpoveďou, ktorú navrhla Komisia v súvislosti s druhou otázkou týkajúcou sa postúpenia pohľadávky, nevidím spôsob, akým by mohli ustanovenia nariadenia o konkurznom konaní týkajúce sa rozhodného práva vrátane článku 4 ods. 2 písm. d) a článku 6 ods. 1 mať nejaký význam pri riešení sporu vo veci samej, keďže pohľadávka už v dôsledku postúpenia nesúvisí s konkurzným konaním.

48. Následná platobná neschopnosť nového veriteľa (spoločnosti KAN) nemá na tento výsledok v prejednávanej veci vplyv. Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom konkurzný správca spoločnosti KAN neprevzal pohľadávku spoločnosti KAN voči spoločnosti CeDe, v dôsledku čoho koná spoločnosť KAN v konaní na vnútroštátnom súde vo vlastnom mene. Znamená to, že pohľadávka nebola zahrnutá do ďalšej konkurznej podstaty a že nemôže mať vplyv na konkurznú podstatu spoločnosti KAN spravovanú jej konkurzným správcom. Zdá sa teda, že na započítanie predmetnej pohľadávky už nemá vplyv nijaké prebiehajúce konkurzné konanie, a teda sa nachádza mimo pôsobnosti nariadenia o konkurznom konaní.

9 Článok 4 ods. 2 písm. f) nariadenia o konkurznom konaní.

10 Rozsudok z 26. októbra 2016 (C-195/15, EU:C:2016:804).

11 Keďže nariadenie o konkurznom konaní neupravuje rozhodné právo pre hlavnú pohľadávku, touto otázkou sa netreba zaoberať. Pozri bod 39 týchto návrhov.

49. Vzhľadom na tieto skutočnosti a bez ohľadu na to, či by započítanie pohľadávky spoločnosti CeDe pôvodne patrilo do pôsobnosti článku 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní,[12] je potrebné konštatovať, že v dôsledku postúpenia hlavnej pohľadávky spoločnosti PPUB na spoločnosť KAN už konkurzné konanie nemá vplyv na započítanie pohľadávky spoločnosti CeDe. Nevidím preto spôsob, akým by odpoveď Súdneho dvora na štvrtú otázku mohla pomôcť vnútroštátnemu súdu pri prijímaní rozhodnutia v spore vo veci samej. Štvrtú otázku položenú vnútroštátnym súdom treba v rozsahu, v akom sa týka uplatniteľnosti článku 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní na započítanie pohľadávky uplatňované voči žalobe podanej konkurzným správcom spoločnosti PPUB, považovať za hypotetickú, a teda neprípustnú.[13]

50. To isté platí pre piatu otázku, ktorou sa vnútroštátny súd pýta na vzťah medzi článkom 4 ods. 2 písm. d) a článkom 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní a na osobitné situácie, v ktorých sa článok 6 ods. 1 môže uplatniť.

51. V dôsledku toho sú štvrtá a piata otázka v špecifickom kontexte prejednávanej veci hypotetické, a teda neprípustné.

C. Subsidiárne: štvrtá a piata otázka (podstata)

52. Aby som bol Súdnemu dvoru plne nápomocný, pokiaľ by dospel k odlišnému záveru v súvislosti s prípustnosťou štvrtej a piatej otázky, na záver v zostávajúcej časti týchto návrhov stručne preskúmam najdôležitejšie aspekty týchto otázok. Musím však poukázať na to, že návrh na začatie prejudiciálneho konania poskytuje pomerne neúplný skutkový a právny rámec. V dôsledku toho je subsidiárna analýza nevyhnutne stručná a abstraktná, lebo presná povaha problému, ktorý rieši vnútroštátny súd, zostáva pre mňa trochu nejasná.

1. Štvrtá otázka: výklad článku 4 ods. 2 písm. d)

53. Štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa na započítanie uplatňované spoločnosťou CeDe voči pohľadávke konkurzného správcu spoločnosti PPUB vzťahuje článok 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní.

54. Na úvod treba poukázať na to, že hoci článok 4 nariadenia o konkurznom konaní (ako som objasnil v odpovedi na prvú otázku) neupravuje rozhodné právo pre hlavnú pohľadávku, nebráni to tomu, že ako som načrtol v bodoch 41 a 42 týchto návrhov, uvedené ustanovenie skutočne môže byť relevantné vo vzťahu k niektorým ďalším prvkom tohto konania vrátane možnosti a podmienok započítania pohľadávky. Konkurzné konanie totiž môže mať vplyv na možnosť uplatnenia takého započítania voči platobne neschopnej strane.

55. Článok 4 nariadenia o konkurznom konaní predstavuje *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu článku 17 nariadenia Rím I,[14] podľa ktorého „ak si strany nedohodli právo na započítanie, započítanie sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa právo na započítanie uplatňuje“.

12 Myslím si, že by to naozaj bolo tak, ako vysvetlím v odpovedi na štvrtú otázku uvedenej na subsidiárne účely v časti C.1 týchto návrhov.

13 Podľa ustálenej judikatúry totiž „návrh na začatie prejudiciálneho konania nesmie smerovať k formulácii poradných stanovísk o všeobecných alebo hypotetických otázkach, ale musí byť odôvodnený potrebou spojenou s účinným vyriešením sporu týkajúceho sa práva Únie“. Pozri napríklad rozsudok zo 7. novembra 2013, Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718, bod 40 a citovanú judikatúru).

14 Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. apríla 2015, Lutz (C-557/13, EU:C:2015:227, bod 46) a z 8. júna 2017, Vinyls Italia (C-54/16, EU:C:2017:433, bod 29).

56. V dôsledku toho aj pokiaľ sa hlavná pohľadávka spravuje právom jedného členského štátu, na základe uplatnenia osobitného ustanovenia článku 4 nariadenia o konkurznom konaní je možné, že započítanie sa bude spravovať právom iného členského štátu.

57. Preto aj keď je v návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvedené, že štvrtá otázka je položená len pre prípad kladnej odpovede na prvú otázku (t. j. pokiaľ by sa článok 4 uplatnil na hlavnú pohľadávku), nesúhlasím s názorom, že osud započítania je spečatený osudom hlavnej pohľadávky.

58. Po objasnení týchto aspektov však stále treba určiť presnú pôsobnosť štvrtej otázky. Pri takej pohľadávke, akú si uplatňuje spoločnosť CeDe voči hlavnej pohľadávke, musí vnútroštátny súd určiť i) hmotnoprávnu podstatu pohľadávky z pohľadu mimozmluvného plnenia a ii) podmienky započítania. Táto druhá vrstva môže zahŕňať rôzne aspekty v závislosti od toho, či vnútroštátny systém rozlišuje medzi podmienkami existencie práva na započítanie a ich uplatniteľnosťou v rámci pravidiel o konkurznom konaní. Je síce jasné, že článok 4 ods. 2 písm. d) sa netýka otázok súvisiacich s hmotnoprávnou podstatou nároku, ktoré môžu vzniknúť v rámci bodu i)[15] a ktoré určí rozhodné právo pre zmluvu dohodnuté stranami, nie je však veľmi zjavné, na ktoré aspekty bodu ii) sa vzťahuje článok 4 ods. 2 písm. d) tohto nariadenia.

59. Znenie článku 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní totiž v tomto smere zďaleka nie je jasné. Z niektorých jazykových verzií podľa všetkého vyplýva, že toto ustanovenie upravuje podmienky, za akých je možné „uplatniť“ započítanie (a teda naznačujú možnosť uplatniť ho v konkurznom konaní),[16] zatiaľ čo iné jazykové verzie odkazujú len na podmienky započítania,[17] čo sa dá chápať v tom zmysle, že ide aj o hmotnoprávne podmienky započítania.

60. Táto neistota podnietila akademickú diskusiu o výklade článku 4 ods. 2 písm. d) nariadenia o konkurznom konaní. Zdá sa, že existujú tri prístupy k tejto problematike. Podľa prvého výkladu je *existencia práva na započítanie* predbežnou otázkou, ktorá sa riadi rozhodným právom pre hlavnú pohľadávku, a článok 4 ods. 2 písm. d) sa potom uplatní len na *procesnú* možnosť uplatnenia započítania v konkurznom konaní. Podľa druhého výkladu sa článok 4 ods. 2 písm. d) vzťahuje na právo rozhodné pre samotný nárok na započítanie. Podľa tretieho výkladu závisí špecifická pôsobnosť článku 4 ods. 2 písm. d) od *lex concursus*. Znamená to, že článok 4 ods. 2 písm. d) môže zostať neutrálny a neuprednostňovať nijaký vnútroštátny systém pred ostatnými.[18]

61. Túto problematiku treba posúdiť s prihliadnutím na osobitnú povahu započítania. Ako uviedol Súdny dvor, započítaním „zanikajú súčasne dva záväzky, ktoré vzájomne existujú medzi dvoma osobami“.[19] Zároveň je to pre obe zúčastnené strany prostriedok platby (splnenia záväzku) a vymáhania: uplatnením započítania núti jedna strana svojho dlžníka k platbe.[20] Znamená to, že v rámci konkurzného konania má započítanie priamy vplyv na *par conditio creditorum*, keďže veritelia,

15 Vychádzajúc z toho, že to bola skutočne spoločnosť CeDe, ktorá si uplatnila vzájomný nárok voči spoločnosti PPUB. Presná štruktúra sporu vo všeobecnosti závisí od vnútroštátneho práva a spôsobu uplatnenia započítania pohľadávky na vnútroštátnej úrovni v konkrétnom prípade (ako súbežná hlavná pohľadávka, vzájomný nárok alebo v rámci obhajoby). Na účely prejednávanej veci sa však zdá byť jasné, že oba (vecné) nároky súvisiace s (ne)plnením zmluvy, ktoré si uplatnili spoločnosti PPUB a CeDe, by sa v akejkoľvek podobe riadili rovnakým (švédskym) právom ako právom pôvodnej zmluvy.

16 Napríklad: anglické „the conditions under which set-offs may be invoked“; španielske „las condiciones de oponibilidad de una compensación“; nemecké „die Voraussetzungen für die Wirksamkeit einer Aufrechnung“; francúzske „les conditions d'opposabilité d'une compensation“; talianske „le condizioni di opponibilità della compensazione“; holandské „onder welke voorwaarden een verrekening kan worden tegengeworpen“; portugalské „As condições de oponibilidade de uma compensação“.

17 Napríklad: české „podmínky, za kterých může dojít k započtení pohledávek“; grécke „οι προϋποθέσεις συμψηφισμού“; fúnske „förutsättningarna för kvittning“; „kuittauksen edellytykset“.

18 Pokiaľ ide o zhrnutie tejto diskusie, pozri napríklad PANNEN, K., RIEDERMANN, S: Article 4. Law applicable. In: PANNEN, K. (ed.): *European Insolvency Regulation*. Berlin: De Gruyter Recht, 2007, s. 225; GARCIMARTÍN ALFÉREZ, F. J.: El Reglamento de Insolvencia: una aproximación general. In: *Cuadernos de derecho judicial*. 2001, č. 4, s. 229 – 352, na s. 286 a nasl.; a pokiaľ ide o podporu tretieho výkladu, VIRGÓS, M., GARCIMARTÍN ALFÉREZ, F. J.: *The European Insolvency Regulation: Law and Practice*. The Hague: Kluwer Law International, 2004, s. 112 a nasl.

19 Rozsudok z 10. júla 2003, Komisia/CCRE (C-87/01 P, EU:C:2003:400, bod 59).

20 PICHONNAZ, P., GULLIFER, L.: *Set-off in Arbitration and Commercial Transactions*. Oxford: Oxford University Press, 2014, s. 72, bod 4.10.

ktorých pohľadávky sa započítajú, môžu dosiahnuť úplné uspokojenie svojich pohľadávok mimo konkurzného konania. Po zohľadnení tejto skutočnosti zaujali vnútroštátne právne poriadky jednotlivých členských štátov rozličné a niekedy pomerne protichodné postoje k problematike započítania v konkurznom konaní, keď prijali ochranu buď jednotlivého veriteľa (považujúc započítanie za spôsob záruky), alebo všetkých veriteľov platobne neschopného dlžníka (obmedzením započítania pomocou odkazu na zásadu *pari passu*). [21]

62. Vzhľadom na rozchádzajúce sa právne rámce pre započítanie v konkurznom konaní v jednotlivých členských štátoch a rôzne dôvody týchto systémov považujem tretí vyššie uvedený prístup v praxi za rozumnejší. Špecifická pôsobnosť článku 4 v súvislosti so započítaním vyplýva z odseku 1 v spojení s odsekom 2 článku 4 nariadenia o konkurznom konaní. Zatiaľ čo článok 4 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje všeobecné pravidlo, podľa ktorého rozhodné právo pre konkurzné konania a *ich účinky* sa určí na základe *lex concursus*, článok 4 ods. 2 obsahuje neúplný zoznam týchto účinkov, medzi ktoré patria okrem iného „d) podmienky, za akých sa môže uplatniť započítanie“. Naznačuje to, že vždy, keď *lex concursus* stanovuje, že platobná neschopnosť má určité účinky na započítanie, tieto účinky sa ním riadia. V dôsledku toho vo vnútroštátnych systémoch, v ktorých je započítanie účinkom samotnej platobnej neschopnosti, patrí započítanie ako také pod článok 4 nariadenia.

63. Napriek tomu Súdnemu dvoru neodporúčam zaujať v rámci prejednávanej veci postoj k tejto problematike. Problémy naznačené v štvrtej a piatej otázke sú omnoho hlbšie. Zaslúžia si vlastnú právnu analýzu založenú na úplných informáciách, a nie okrajové stanovisko vo veci, v ktorej skutkové okolnosti, z ktorých vychádzajú položené otázky, ako aj význam týchto otázok zostáva nejasný.

2. Piata otázka: výklad článku 6 ods. 1.

64. Piatou otázkou sa vnútroštátny súd usiluje o objasnenie významu článku 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní. Vnútroštátny súd má pochybnosti o presnom rozsahu uplatnenia článku 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní: uplatní sa len vtedy, keď *lex concursus* neumožňuje započítanie? Uplatní sa aj v prípade existencie určitých rozdielov medzi možnosťami započítania, ktoré upravuje *lex concursus* a právo rozhodné pre hlavnú pohľadávku? Uplatní sa aj vtedy, keď neexistujú rozdiely na úrovni práva, ale započítanie bolo zamietnuté v členskom štáte, v ktorom sa začalo konanie?

65. Článok 6 nariadenia o konkurznom konaní je vyjadrením modelu „miernejšej univerzálnosti“ v rámci nariadenia o konkurznom konaní, podľa ktorého „na jednej strane právo uplatniteľné na hlavné konkurzné konanie a jeho účinky je právo členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začalo, pričom ale uvedené nariadenie na druhej strane stanovuje viaceré výnimky z tohto pravidla“. [22] Ako zdôrazňuje odôvodnenie 24 nariadenia o konkurznom konaní, cieľom zavedenia viacerých výnimiek zo všeobecného pravidla je ochrana legitímnych očakávaní a istoty transakcií v iných členských štátoch, ako je štát, v ktorom sa konanie začne.

66. Osobitný dôvod výnimky spojenej so započítaním je ďalej objasnený v odôvodnení 26 nariadenia o konkurznom konaní, podľa ktorého je článok 6 tohto nariadenia určený pre prípady, v ktorých *lex concursus* nepovoľuje započítanie. Za takých okolností veriteľ bude mať aj napriek tomu „právo na započítanie pohľadávok, ak je to možné podľa práva, ktorým sa riadi pohľadávka platobne neschopného dlžníka“. V tomto odôvodnení je ďalej vysvetlený dôvod tejto výnimky: započítanie plní funkciu „určitej záruky, ktorá vychádza z právnych ustanovení, na ktoré sa predmetný veriteľ v čase vzniku nároku môže spoliehať“.

21 Pokiaľ ide vo všeobecnosti o rozličné systémové prístupy k započítaniu v rámci konkurzu, pozri ZIMMERMANN, R.: *Comparative Foundations of a European Law of Set-Off and Prescription*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002; a JOHNSTON, W., WERLEN, T., LINK, F.: *Set-Off Law and Practice: An International Handbook*. 3. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2018.

22 Pozri analogicky rozsudok z 26. októbra 2016, Senior Home (C-195/15, EU:C:2016:804, bod 17), a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar v tejto veci (C-195/15, EU:C:2016:369, body 21 až 23).

67. Z textového a systémového chápania teda vyplýva, že článok 6 nariadenia o konkurznom konaní (rovnako ako ďalšie osobitné ustanovenia, akým je článok 5) plní funkciu výnimky vo vzťahu k článku 4 tohto nariadenia. Článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní totiž „koriguje“ všeobecné pravidlo upravené v článku 4 (ktorý stanovuje všeobecné pravidlo *lex concursus*) s cieľom zachovania právnej istoty tých veriteľov, ktorí by mali právo na započítanie podľa rozhodného práva pre pohľadávku platobne neschopného dlžníka. [23]

68. V tejto súvislosti sa otázka vnútroštátneho súdu obmedzuje na to, či sa má na „neprípustnosť“ započítania na základe *lex concursus* podľa článku 4 nariadenia o konkurznom konaní nazerať konkrétne alebo abstraktne, aby sa mohla uplatniť výnimka stanovená v článku 6 ods. 1 tohto nariadenia.

69. Vnútroštátny súd načrtáva tri možné výklady: článok 6 sa dá chápať v tom zmysle, že sa uplatní, a) keď *lex concursus* nepovoľuje započítanie pohľadávky alebo tiež b) keď je započítanie možné za rozličných podmienok, alebo dokonca aj c) keď po uplatnení podmienok započítania – ktoré môžu byť rovnaké – započítanie nie je možné v konkrétnom prípade.

70. Komisia sa domnieva, že keďže článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní plní funkciu „záruky“, uplatní sa bez ohľadu na to, či *lex concursus* umožňuje kompenzáciu v podobe započítania vo všeobecnosti alebo v konkrétnom prípade. Naopak, španielska vláda podľa všetkého tvrdí, že pokiaľ *lex concursus* umožňuje započítanie (akýmkoľvek spôsobom), musí byť rozhodným právom bez možnosti uplatnenia výnimky upravenej v článku 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní.

71. Súhlasím s Komisiou.

72. Po prvé článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní stanovuje, že „začatie konkurzného konania nemá vplyv na *právo veriteľov* požadovať započítanie ich pohľadávok…, *ak takéto započítanie umožňuje* právo, ktorým sa riadi pohľadávka platobne neschopného dlžníka“. [24] Odkaz na skutočnosť, že „právo… požadovať započítanie“ nemá byť dotknuté, naznačuje, že také právo požadovať započítanie pohľadávok už existuje v *špecifickom* prípade.

73. Po druhé cieľ článku 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní, ktorým je zachovanie právnej istoty v obchodných transakciách stanovené v odôvodnení 26, je možné dosiahnuť len vtedy, ak sa ku kritériu „neprípustnosti“ pristupuje *in concreto*. Aby totiž článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní mohol plniť svoju funkciu „záruky“, musí sa uplatniť tam, kde by právo rozhodné pre pohľadávku platobne neschopného dlžníka v špecifickom prípade umožnilo také započítanie.

74. Zhrniem to tak, že pri prijatí prístupu zameraného na konkrétne výsledky dosiahnuté jednotlivými konkurenčnými rozhodnými právami v danom prípade sa musí použité kritérium sústrediť na špecifické riešenie, ku ktorému by sa dospelo uplatnením rozhodného práva pre hlavnú pohľadávku (vrátane konkurzného práva).

75. Znamená to, že článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní by sa nemal uplatniť nielen tam, kde *lex concursus* úplne vylučuje možnosť uplatnenia započítania, ale aj v prípadoch rozdielnych špecifických podmienok prístupu k započítaniu, takže podľa *lex concursus* by započítanie v konkrétnom prípade nebolo možné, zatiaľ čo podľa rozhodného práva pre hlavnú pohľadávku by

23 Pozri tiež VIRGÓS, M., SCHMIT, E.: Report on the Convention on Insolvency Proceedings of 3 May 1996 [Dokument Rady Európskej únie, č. 6500/96, DRS 8 (CFC)], bod 109: „Započítanie sa tak v podstate stáva určitou zárukou stanovenou právom, na ktoré sa predmetný veriteľ v čase zazmluvnenia alebo vzniku nároku môže spoliehať.“

24 Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

možné bolo. Inými slovami, ak sa článok 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní nemá uplatniť, musí existovať „hmotnoprávna rovnocennosť“ medzi dvoma súbormi ustanovení, takže *lex concursus* zostáva uplatniteľným. Samotná skutočnosť, že *lex concursus* za určitých podmienok pripúšťa možnosť započítania, preto nebráni uplatniteľnosti článku 6 ods. 1 nariadenia o konkurznom konaní.

76. Nakoniec poslednou položenou podotázkou sa vnútroštátny súd pýta na situáciu, v ktorej sú ustanovenia *lex concursus* a *lex causae* rovnocenné, ich uplatnenie v konkrétnom prípade však vedie k rozdielnym záverom.

77. Opis skutkových okolností poskytnutý vnútroštátnym súdom je v tomto smere, žiaľ, opäť veľmi chudobný. Podľa jedinej dostupnej informácie konkurzný správca odmietol započítanie pohľadávky v rámci konkurzného konania, no dôvody tohto rozhodnutia nie sú uvedené. Vzhľadom na chýbajúci súbor špecifických skutkových okolností, z ktorých táto otázka vychádza, ako aj chýbajúce informácie o obsahu *lex concursus* alebo rozhodného práva pre hlavnú pohľadávku sa domnievam, že Súdny dvor nemá informácie potrebné na poskytnutie odpovede na túto otázku.

78. V každom prípade treba v rámci poslednej a záverečnej úvahy poukázať na to, že podľa článku 16 nariadenia o konkurznom konaní hlavné konkurzné konanie začaté v jednom členskom štáte sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch a že článok 25 nariadenia rozširuje toto pravidlo uznávania na všetky súdne rozhodnutia o vedení a ukončení konania. [25]

V. Návrh

79. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prvú prejudiciálnu otázku, ktorú položil Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko), takto:

Článok 4 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní na určenie rozhodného práva pre pohľadávku, ktorá je predmetom žaloby podanej na súdy členského štátu konkurzným správcom spoločnosti, na ktorú bol vyhlásený konkurz v inom členskom štáte, pokiaľ sa žalobou domáha platby od inej spoločnosti na základe zmluvných záväzkov vzniknutých pred vyhlásením konkurzu.

25 Rozsudok z 22. novembra 2012, Bank Handlowy a Adamiak (C-116/11, EU:C:2012:739, bod 41 a citovaná judikatúra).